

7/11188

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/203/474
Konu : Yazılı soru önergesi

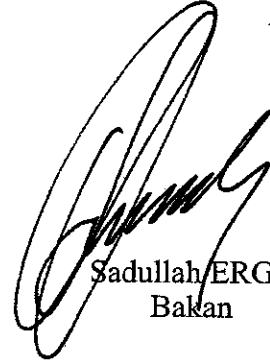
01.02/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 14/12/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17931 sayılı yazı,
b) 25/12/2009 tarihli ve 2665/6193 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/11188 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/201/472
Konu : Yazılı soru önergesi

01.02/2010

Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK
Mersin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/11188 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci Maddesiyle Yetkili Bölümü) 08/01/2010 tarihli ve 2010/10 B.M. sayılı yazısıyla; 1994-2001 tarihleri arasında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevini yürüten Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Ali Müfit Gürtuna hakkında, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma sırasında, yapılan kanun değişikliğine bağlı olarak görevsizlik kararı verilip soruşturma dosyasının İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği; tamamlanan soruşturma sonunda aralarında anılan dönemin belediye başkanlarından olan Sayın Başbakanın da bulunduğu toplam 72 sanık hakkında İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinde kamu davası açıldığı; Mahkemece yapılan yargılama sonunda, 22/01/2003 tarihli ve E. 2002/77, K. 2003/7 sayılı hükümle, Sayın Başbakan hakkında "Sanıkların ita amiri olarak belediye bünyesinde iştiraklerinde ihale komisyonlarınca usullerine uygun olarak yapılan ve bilahare Sayıştay vizesinden de geçerek sonuçlanan 2886 sayılı İhale Yasasının 31 inci maddesi gereğince tastik ettikleri sanıkların üzerlerine atılı suçun unsurları itibarı ile oluşmadığı" gerekçesiyle beraat kararı verildiği; Kararın Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 06/10/2004 tarihli ve 2004/9742 Karar sayılı İlâmıyla onanarak kesinleştiği bildirilmiştir.

II- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

İzmir Cumhuriyet Savcısı iken, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığına atanan Ahmet Köksal'ın 24/08/1992 tarihinde bu görevine başladığı; 23/01/1995 tarihinde Yargıtay üyeliğine seçilmesi üzerine görevinden ayrıldığı;

İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı iken, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığına atanan Erdal Gökçen'in 30/01/1995 tarihinde bu görevine başladığı; 21/03/2000 tarihinde Yargıtay üyeliğine seçilmesi üzerine görevinden ayrıldığı;

Şişli Cumhuriyet Başsavcısı iken İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığına atanan Mehmet Oktar Çakır'ın 10/04/2000 tarihinde bu görevine başladığı; 15/08/2000 tarihinde kendi isteğiyle emekli olması üzerine görevinden ayrıldığı;

Kadıköy Cumhuriyet Savcısı iken İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına atanan Aykut Cengiz Engin'in 19/07/1996 tarihinde bu görevine başladığı; 01/09/2000 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığına atandığı; 03/12/2003 tarihinde de İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına atandığı ve halen aynı görevi yürüttüğü,

Anlaşılmıştır.

III- A- Anayasanın "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9 uncu maddesinde,

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.";

B- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Tutuklama nedenleri" kenar başlıklı 100 üncü maddesinde,

"(1) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir. İşin önemi, verilmesi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması halinde, tutuklama kararı verilemez.

(2) Aşağıdaki hallerde bir tutuklama nedeni var sayılabilir:

a) Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olgular varsa.

b) Şüpheli veya sanığın davranışları;

1. Delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme,
2. Tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma, Hususlarında kuvvetli şüphe oluştuyorsa.

(3) Aşağıdaki suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı halinde, tutuklama nedeni var sayılabilir:

a) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Soykırım ve insanlığa karşı suçlar (madde 76, 77, 78),
2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),
3. Silahla işlenmiş kasten yaralama (madde 86, fıkra 3, bent e) ve neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış kasten yaralama (madde 87),
4. İşkence (madde 94, 95),
5. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),
6. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
7. Hırsızlık (madde 141, 142) ve yağma (madde 148, 149),
8. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
9. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),
10. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 307, 308),
11. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),

b) 10.7.1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.

c) 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu.

d) 10.7.2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.

e) 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.

f) 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 110 uncu maddesinin dört ve beşinci fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçları.

(4) Sadece adli para cezasını gerektiren veya hapis cezasının üst sınırı bir yıldan fazla olmayan suçlarda tutuklama kararı verilemez.";

2- "Tutuklama kararı" kenar başlıklı 101 inci maddesinin birinci fıkrasında "Soruşturma evresinde şüphelinin tutuklanmasına Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından, kovuşturma evresinde sanığın tutuklanmasına Cumhuriyet savcısının istemi üzerine veya re'sen mahkemece karar verilir. Bu istemlerde mutlaka gerekçe gösterilir ve adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağını belirten hukukî ve fiilî nedenlere yer verilir."; ikinci fıkrasında "Tutuklamaya, tutuklamanın devamına veya bu husustaki bir tahliye isteminin reddine ilişkin kararlarda hukukî ve fiilî nedenler ile gerekçeleri gösterilir. Kararın içeriği şüpheli veya sanığa sözlü olarak bildirilir, ayrıca bir örneği yazılmak suretiyle kendilerine verilir ve bu husus kararda belirtilir."; beşinci fıkrasında "Bu madde ile 100 üncü madde gereğince verilen kararlara itiraz edilebilir.";

3- "Soruşturma" kenar başlıklı 251 inci maddesinin birinci fıkrasında, "250 nci madde kapsamına giren suçlarda soruşturma, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet savcılarınca bizzat yapılır. Bu suçlar görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

soruşturma yapılır. Cumhuriyet savcıları, Cumhuriyet Başsavcılığınca 250 nci madde kapsamındaki suçlarla ilgili davalara bakan ağır ceza mahkemelerinden başka mahkemelerde veya işlerde görevlendirilemez."; ikinci fıkrasında, "250 nci madde kapsamına giren suçların soruşturması ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcıları, hâkim tarafından verilmesi gerekli kararları, varsa Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu işlerle görevlendirilen ağır ceza mahkemesi üyesinden, aksi halde yetkili adli yargı hâkimlerinden isteyebilirler.",

Hükümlerinin yer aldığı mâlumlarıdır.

Tutuklama nedenleri Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinde belirtilirken tutuklamaya nasıl karar verileceği Kanunun 101 inci maddede hükme bağlanmış olup, yukarıdaki hükümler çerçevesinde, tutuklama kararının verilmesi dahil, yargı yetkisi, Anayasanın 9 uncu maddesi uyarınca, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılmaktadır.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci Maddesiyle Yetkili Bölümü) 08/01/2010 tarihli ve 2010/10 B.M. sayılı yazısıyla, soru önergesinde adı geçen sanık Adil'in anılan Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma kapsamında tutuklandığı ve hakkında kamu davası açıldığı bildirilmiştir. Adı geçen sanık, yargılama sırasında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesince tahliye edilmiş ve halen tutuksuz olarak yargılanması devam etmektedir.

IV- Anayasanın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" kenar başlıklı 98 inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibarettir." hükmüne yer verildiği; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün, "Soru" kenar başlıklı 96 ncı maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükümet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğunun belirtildiği; "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97 nci maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağına hükme bağlandığı,

Malûmlarıdır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kişilik ve özel yaşama ilişkin konularda kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçlayan diğer sorulara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

V- Soru önergesinde yer alan ve İçişleri Bakanlığını ilgilendirildiği düşünülen hususlarla ilgili olarak, İçişleri Bakanlığıyla yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletilindiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan